

EL BÀNDOL ENEMIC

Ignasi Garcia

PERSONATGES

Morrades

Deulofeu

Germinal

Santacreu

Quimeta

Nen 1

Nen 2

Veü

Clareja. L'escenari ens mostra el cim d'un pujol pràcticament sense vegetació, on s'ha practicat una trinxera parapetada amb sacs i pedres. En algun lloc del parapet hi ha una obertura en la qual s'ha instal·lat una metralladora. Abans d'arribar al cim del pujol veiem un cràter practicat per l'explosió d'un projectil d'artilleria. En el seu interior hi ha tombats dos soldats –un d'uns quaranta anys (DEULOFEU)- i un altre que no arriba als 20 anys (GERMINAL), coberts completament per mantes velles i rosegades i envoltats per diversos objectes: sarrons, farcells, fusells, coberts, plats de metall... Dormen. Enmig de l'escenari, les restes d'una foguera.

Entra per l'esquerra MORRADES, un milicià d'uns quaranta anys, vestit meitat de paisà, meitat amb uniforme republicà. Porta una cantimplora a la mà. Els observa.

MORRADES- Alarma, alarma!

(DEULOFEU es desperta precipitadament i es dirigeix ràpidament cap a la metralladora.

Veiem que vas veure l'uniforme reglamentari i que té galons de sergent. Quan està prop del cim del pujol, es tira al sòl, avança a ròssec i mira per l'obertura on està situada la metralladora)

DEULOFEU (mirant a MORRADES) - Alarma?

MORRADES (rient)- No n'aprendràs mai.

DEULOFEU (aixecant-se, molest)- Imbècil! Et juro que quan arribin els reforços...

MORRADES -...sí, ja ho sé, faràs que em pengin pels ous...

DEULOFEU- Doncs sí!

MORRADES- Sempre la mateixa cançó.

(MORRADES seu, li treu el tap a la cantimplora i beu. DEULOFEU l'observa, desconcertat)

DEULOFEU- Aigua? (MORRADES no respon) D'ón l'has tret?

MORRADES- Del rierol.

DEULOFEU- Del rierol? (MORRADES no respon) Has anat fins al rierol?

MORRADES (oferint-li la cantimplora)- En vols?

DEULOFEU- Estàs boig! Et podrien haver matat!

MORRADES- Està fresca.

DEULOFEU- Algun dia se t'acabarà la sort, i llavors...

MORRADES- En vols o no?

DEULOFEU- No! Ja beuré de la meva cantimplora.

MORRADES- Com vulguis. (beu un altre glop)

DEULOFEU- I si t'haguessin fet presoner? Els hauries xerrat tot!

MORRADES- Encara era de nit. No em podien veure.

DEULOFEU- Segur que els hauries xerrat tot.

MORRADES- Ells també dormen, no només nosaltres.

(MORRADES treu una revista vella del seu sarró i llegeix. DEULOFEU agafa el seu sarró, l'obre i treu la seva cantimplora. L'agita. Està buida. Es queda pensatiu. Va cap a GERMINAL, que segueix dormint)

DEULOFEU- Ep, Germinal! (GERMINAL continua dormint) Germinal!

(GERMINAL s'incorpora espantat i mira al seu al voltant)

DEULOFEU- Aigua! Mam! En tens?

(GERMINAL obre el seu sarró, treu la seva cantimplora, l'obre i la posa de cap per avall al mateix temps que nega amb el cap)

DEULOFEU - Doncs anem bé!

(GERMINAL es tapa de nou amb la manta i continua dormint. DEULOFEU observa en MORRADES. Pausa breu)

DEULOFEU- Ep, MORRADES!

MORRADES- Què vols?

DEULOFEU- Et canvio un tros de formatge per un glop d'aigua.

MORRADES- Però si està florit!

DEULOFEU- Això és mentida.

MORRADES- Si m'ofereixes un tros de sabó, potser m'ho penso.

DEULOFEU- Sabó?

MORRADES- Això que serveix per rentar-se. Saps què vull dir?

DEULOFEU- Saps de sobres que no tinc sabó.

MORRADES- Doncs et quedes sense aigua.

DEULOFEU- Podria ordenar-te que me'n donessis.

MORRADES- Doncs fes-ho.

(Pausa)

DEULOFEU- Molt bé. (Agafa la seva cantimplora i inicia una sortida per l'esquerra)

MORRADES- On vas?

DEULOFEU- Al rierol.

MORRADES- Al rierol?

DEULOFEU- Sí.

MORRADES- Tu sol?

DEULOFEU- Abans hi has anat tu, no?

MORRADES- Però encara no era de dia.

DEULOFEU- Això rai!

MORRADES- Vols que et matin?

DEULOFEU- No està molt lluny. M'espavilaré.

MORRADES- I si t'agafen?

DEULOFEU- Abans em fotrè un tret al cap, tranquil.

MORRADES- Que et fotràs un tret, dius?

DEULOFEU- Si no torno digues-li a Germinal que prengui el comandament.

MORRADES (rient)- El comandament? Aquesta sí que és bona! (Li ofereix la seva

cantimplora) Au va. Beu.

DEULOFEU- No et riguis de mi.

MORRADES (rient)- Que prengui el comandament, diu!

(DEULOFEU li dóna una empenta. MORRADES ensopega i cau al sòl. GERMINAL s'incorpora.)

DEULOFEU (a MORRADES, preocupat per la caiguda)- Perdona. T'has fet mal?

MORRADES- Però què t'agafa, ara?

DEULOFEU (ajudant-lo a incorporar-se)- És que de vegades em treus de polleguera.

MORRADES- Sí, ja me n'he adonat.

DEULOFEU- Ho sento.

(Es dirigeix a l'altre extrem de l'escenari, seu a terra i treu una petaca de la butxaca. Observa l'interior de la petaca, contrariat)

DEULOFEU- Ja gairebé no en queda.

(Treu de la petaca una mica de tabac i comença a embolicar-se un cigarret. MORRADES li ofereix la seva cantimplora.)

MORRADES- Au, va. Beu.

DEULOFEU- Gràcies. Però no puc acceptar-la.

MORRADES- Noi, no hi ha qui t'entengui.

DEULOFEU- Deixa-ho córrer.

MORRADES- És per l'empenta?

DEULOFEU- Et dic que ho deixis córrer.

(MORRADES agafa la cantimplora de DEULOFEU, aboca una mica d'aigua de la seva cantimplora dins la d'en DEULOFEU i li ofereix a DEULOFEU la cantimplora. Es miren. Finalment DEULOFEU agafa la cantimplora i beu. MORRADES es dirigeix cap a GERMINAL)

MORRADES- Com va això, nano? (Agafa la cantimplora de GERMINAL i aboca una mica d'aigua de la seva cantimplora dins la de GERMINAL.) Beu, va, que avui farà calor.

(GERMINAL agafa la seva cantimplora i beu amb avidesa. MORRADES l'observa)

MORRADES- Almenys podries donar-me les gràcies.

DEULOFEU- Deixa al noi tranquil. (S'encén el cigarret)

MORRADES (a GERMINAL) – Estàs carregat de punyetes, ho sabies, nen?

DEULOFEU- Ja m'agradaria veure't a tu en el seu lloc.

MORRADES- Què vols dir?

DEULOFEU- Que tu, molt fer-te el valent, però a l'hora de la veritat ets el més cagat de tots.

MORRADES (molest)- Jo he estat en situacions com aquesta, i molt pitjors, un munt de vegades.

DEULOFEU- Però no tens la seva edat.

MORRADES- Escolta, no li estic demanant que sigui un heroi, només que em doni les gràcies.

DEULOFEU- A mi no m'ho has demanat.

MORRADES (sacsejant en Germinal)- Que em diguis alguna cosa, desgraciat!

(GERMINAL s'aixeca sense agafar la cantimplora i se'n va corrent al costat de DEULOFEU)

DEULOFEU- Que el deixis tranquil, et dic!

MORRADES (disposat a enxampar Germinal)- M'ho hauràs d'ordenar.

DEULOFEU- T'ordeno que el deixis tranquil!

(Pausa tensa. Es miren)

MORRADES- A les seves ordres, camarada DEULOFEU.

(MORRADES agafa la cantimplora de GERMINAL i buida l'aigua que ell mateix acaba d'abocar-hi dins. GERMINAL té la intenció d'anar a impedir-li-ho però DEULOFEU l'atura amb un gest autoritari, sense deixar d'observar MORRADES, que després de buidar la cantimplora seu al costat del seu sarró i comença a llegir la revista. DEULOFEU i GERMINAL seuen un al costat de l'altre. GERMINAL comença a remoure la terra amb un pal, pensatiu. DEULOFEU l'observa)

DEULOFEU- Com va això, noi?

(GERMINAL el mira uns instants i segueix remouent la terra amb un pal)

DEULOFEU- No hauries de prendre-t'ho tan a la valenta. Encara et queda molt per veure, tens tota la vida per davant.

(GERMINAL no respon)

DEULOFEU- Nosaltres també hem passat per això. Però és el que hi ha, Germinal, això és la guerra. Ell no s'ho hauria pensat dues vegades.

(GERMINAL no respon. Mira cap al forat de la metralladora, amb recel.)

DEULOFEU- Per què no t'hi apropes i fas un cop d'ull?

(GERMINAL el mira amb els ulls molt oberts.)

DEULOFEU-Va, home, apropa't i fes un cop d'ull.

(GERMINAL no es mou)

DEULOFEU- Mira, nano, tard o d'hora hauràs d'apropar-te al parapet. Perquè quan menys t'ho esperis, vindran a per nosaltres. O pot ser que siguem nosaltres els que hàgim d'anar a per ells. I vull saber si em puc refiar de tu perquè em cobreixis les esquenes.

(GERMINAL mira el parapet amb recel)

DEULOFEU- Així que no ens podem refiar... (l'apunta amb la pistola) Puja allà immediatament!

(GERMINAL s'espanta en veure's encanonat amb la pistola. MORRADES mira DEULOFEU, contrariat.)

MORRADES- Tampoc et passis. Qui t'has cregut que ets? El comissari polític?

DEULOFEU- Algú ha d'encarregar-se de mantenir la moral alta.

MORRADES- Però què t'empatolles?

DEULOFEU (per Germinal) - Aquest deixaria que et fotessin un tret per l'esquena.

MORRADES- No diguis ximpleries...

DEULOFEU- No mouria ni un dit, t'ho dic jo.

MORRADES- Tampoc el va moure l'altre.

DEULOFEU- Qui?

MORRADES- El comissari polític, qui ha a ser! Te'n recordes de com corria?

DEULOFEU- No estem parlant del comissari. Jo només vull que aquest marrec ens demostrï que sap pel que està lluitant.

MORRADES- No diguis ximpleries...!

DEULOFEU- Vull que m'ho demostrï!

MORRADES- I per què no l'hi ho expliques tu? (Pausa breu) Au, va, explica-li que tu mai t'has cagat als pantalons perquè saps pel que estàs lluitant. I que quan arriben aquests cabrons amb els tancs, en lloc de sortir corrent t'obres la camisa traient el pit enfora i comences a cridar "No passaran".

(Pausa. DEULOFEU i MORRADES es miren. Finalment MORRADES li treu la pistola sense que DEULOFEU ofereixi resistència, i l'hi fica dins la funda.)

MORRADES- Bon noi.

(GERMINAL els mira i finalment s'apropa lentament a l'obertura del parapet. Mira amb por... i després amb sorpresa. Exclama alguna cosa intel·ligible, molt nerviós.

MORRADES s'apropa ràpidament i mira per l'obertura.)

GERMINAL (molt nerviós)- N-n-n-no....No...!

MORRADES (mirant per l'obertura)- És veritat!

DEULOFEU (que no s'ha mogut del seu lloc)- Què passa?

MORRADES- El cadàver! Ja no hi és!

DEULOFEU- L'hauran agafat els altres.

MORRADES- Després de dos dies?

DEULOFEU- Segurament feia pudor

MORRADES - Has vist alguna cosa, en el teu torn de guàrdia?

DEULOFEU- No. I tu?

MORRADES- Si et dic la veritat, no m'he fixat. Però si haguessin sortit per recollir-lo m'hauria adonat.

DEULOFEU- És clar.

MORRADES- Segur que ho han fet quan he anat al rierol.

DEULOFEU- Vols dir?

MORRADES- Què estúpid! Haurien pogut arribar fins a aquí i enxampar-vos dormint!

DEULOFEU- Però no ho han fet.

MORRADES- I jo, al rierol!

DEULOFEU- Tranquil, Morrades, no passa gens.

MORRADES- Ho sento! Perdoneu-me!

(Fosc. Se sent el soroll de les cadenes i el motor d'un tanc. El soroll augmenta gradualment fins a fer-se ensordidor. Silenci i llum al mateix temps a l'escenari.

MORRADES, GERMINAL i DEULOFEU estan buscant en els seus respectius sarrons)

DEULOFEU- Ja gairebé no em queda pa.

MORRADES- Encara et queda el tros aquest de formatge.

DEULOFEU- Ja, però tu dius que està florit.

MORRADES- Potser al noi no li fa fàstic.

DEULOFEU- I tu què hi poses, al fons comú?

MORRADES (traient una llauna)- Llet condensada.

EXPOSITO (sorprès)- Què has dit?

MORRADES- Llet condensada, què passa?

DEULOFEU- Però si es va acabar fa dies.

MORRADES- De debò?

DEULOFEU- No ens vas dir que encara et quedava una llauna.

MORRADES- Doncs ja veus que sí.

DEULOFEU (desconfiat)- Deixa'm veure el teu sarró.

MORRADES (Apartant-lo)- Per què?

DEULOFEU- Vull saber si amagues menjar.

MORRADES- Jo no amago res.

DEULOFEU- Doncs deixa'm veure-ho.

MORRADES- Abans treu el formatge.

(DEULOFEU li agafa el sarró. MORRADES el reté perquè no se l'emporti. Mentre forcegen, GERMINAL busca dins el seu sarró. Mira desconcertat l'interior i en treu un paquet embolicat amb paper. L'observa desconcertat. Comença a desembolicar-lo fins que per fi veu de què es tracta.)

GERMINAL (esverat)- Xo...Xo... xocolata!!

(DEULOFEU i MORRADES deixen de forcejar i ho observen.)

DEULOFEU- Què dius?

MORRADES- Ha dit "xocolata".

DEULOFEU- No pot ser.

(Li arrenca a GERMINAL el paquet de les mans)

DEULOFEU- És veritat, és xocolata!

MORRADES- Ves per on.

DEULOFEU- Com és possible?

MORRADES- Potser el noi l'havia amagat.

DEULOFEU (a Germinal)- Ho tenies amagat? Va, digues!

(GERMINAL nega enèrgicament amb el cap. DEULOFEU el mira, seriós)

MORRADES- Regira-li el sarró, si no te'n refies.

DEULOFEU- No cal. Me'l crec.

MORRADES- Te'l creus?

DEULOFEU- Sí.

MORRADES- Se'm fa estrany, venint de tu. I per què te'l creus? (DEULOFEU no respon)

No em diguis que ja l'hi havies regirat abans... (DEULOFEU no respon. Divertit:) Aquesta sí que és bona!

(MORRADESriu. GERMINAL, irritat, aboca en contingut del seu sarró davant

DEULOFEU. Es miren)

DEULOFEU (a Germinal, justificant-se)- Tenia gana.

MORRADES- Tots tenim gana.

DEULOFEU- Només volia comprovar...

GERMINAL- Qu... Què??

MORRADES (divertit)- Sembla que el noi va millorant.

DEULOFEU- ...si em puc refiar de tu.

MORRADES- Caram! Això vol dir que de mi sí te'n pots refiar?

DEULOFEU- Tu i jo portem junts des del 36.

MORRADES- És clar, per això volies treure'm abans el sarró.

DEULOFEU- No em fa falta demanar-te permís per agafar-te'!! Queda clar? Puc escorcollar-lo quan em doni la gana. A més...

(calla. Pausa breu)

MORRADES- Què?

(DEULOFEU no respon)

MORRADES- Què anaves a dir?

DEULOFEU- Res...

MORRADES- Que ja ho has fet? És això? (DEULOFEU no respon) M'has escorcollat el sarró sense demanar-me permís?

DEULOFEU- I què, si ho he fet?

MORRADES- La mare que et va parir!

(Van a barallar-se. Però GERMINAL s'interposa entre tots dos, trenca ràpidament dos trossos de xocolata i n'ofereix un a cadascun)

GERMINAL (oferint-los la xocolata)- Xoc... xocolata.

(Pausa breu. Finalment DEULOFEU i MORRADES accepten la xocolata que els ofereix i deixen córrer la seva actitud bel·ligerant)

DEULOFEU- Decididament, aquest noi està millorant.

MORRADES- El que passa és que té més sentit comú que nosaltres.

DEULOFEU (menjant)- Mmmmm. Què bé! Aquesta nit han passat els Reis.

MORRADES- Els Reis, dius?

DEULOFEU- Sí, què passa?

MORRADES (irònic)- Res, només que se'm fa estrany sentir-t'ho dir. Ja ho saben, els teus camarades del partit, que creus en aquestes coses?

DEULOFEU- No em toquis els collons, Morrades.

MORRADES (divertit)- Ja... O sigui... Tu, Republicà i Comunista fins la medul·la. Però per Nadal que els Reis que no deixin de passar pel nostre bàndol, oi?

DEULOFEU- Molt gràciós.

MORRADES (irònic)- És que se'm fa estrany... Un home tan coherent, amb unes idees tan clares... Això és una taca en el teu historial.

DEULOFEU- Deixa de tocar-me els ous, Morrades, que em trobaràs. Què passa, no has estat mai nen?

MORRADES (de sobte, seriós)- A què ve ara això?

DEULOFEU (llançat)- Potser ja no te'n recordes...

MORRADES- Calla...

DEULOFEU (llançat)- ... són aquestes coses baixetes que corren i juguen quan...

MORRADES- Que callis, et dic!!

(Pausa breu.)

DEULOFEU (adonant-se'n)- Merda! (Pausa breu) Em sap greu, Morrades, no hi he pensat. (MORRADES, abatut, no respon) No ho he fet expressament, t'ho juro!

Perdona'm.

(MORRADES s'allunya per estar sol. GERMINAL, desconcertat per la reacció de MORRADES, vol anar al seu costat. DEULOFEU l'atura.)

DEULOFEU- Deixa que estigui sol.

(Seuen allunyats de MORRADES. DEULOFEU s'adona que GERMINAL segueix desconcertat i pendent de MORRADES)

DEULOFEU- Els seus dos fills i la seva dona van morir en un bombardeig aeri.

(Pausa. Els tres es queden pensatius. De sobte se sent una veu que parla per un megàfon, procedent de més enllà de parapet.)

VEU- Ep, rojos fastigosos! Encara us queda alguna cosa per menjar o ja us esteu menjant entre vosaltres?

DEULOFEU- Ja comencem... (a MORRADES) Avui et toca a tu. (Pausa. MORRADES no

es mou) No penses dir res?

MORRADES- No estic d'humor.

(Pausa breu)

DEULOFEU- Vols que parli jo?

(MORRADES s'arronsa d'espatlles, indiferent)

DEULOFEU (a Germinal)- I tu què? T'animes?

GERMINAL- N-no.

VEU- Què passa, que no parleu? Us heu mort de gana?

(DEULOFEU s'apropa al parapet)

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- El que passa és que no ens agrada parlar amb la boca plena!

VEU- Carai, què ben educats sou els rojos! I de què us la ompliu? De merda?

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- No, la merda deixem que us la mengeu vosaltres, perquè aquí tenim de tot!

VEU- És clar, les famoses píndoles del Doctor Negrín amb suc de pedres.

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- Què passa amb les lleties? Tenen molt de ferro!

VEU- També les bales! Voleu que us n'enviem unes quantes de segon plat?

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- Aneu a prendre per cul!

VEU- Clar, que després hauríeu d'anar amb compte amb els pets, perquè us podríeu

matar entre vosaltres.

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- Tranquil, que us apuntaríem amb el cul a vosaltres. Però no ens farà falta, tenim de tot, els ho vam prendre a aquells italians que l'altre dia van provar de conquerir el turó.

VEU- Ah, sí? Doncs si aneu tan sobrats... podríeu enviar-nos alguna cosa als d'aquest bàndol.

(Se senten riures llunyans)

MORRADES (contrariat)- Ara sí que l'has ben cagat.

DEULOFEU (a MORRADES i Germinal)- Cabrons...! Ara sabran el que es bo.

(Agafa la xocolata que ha sobrat i l'embolica amb cura. GERMINAL intenta agafar-la.

MORRADES l'hi impedeix)

MORRADES- Quiet! Si descobreixen que no tenim menjar, hem begut oli.

VEU- Ve ja aquest ranxo o què?

DEULOFEU (crident als de l'altre bàndol)- De seguida! L'estem embolicant amb paper de regal.

(Se senten de nou riures llunyans. DEULOFEU agafa embranzida i llança la xocolata cap al fons de l'escenari, per sobre del parapet. Immediatament els tres es tomben a terra i miren per l'obertura on està situada la metralladora. Els riures llunyans s'aturen en sec.
Pausa)

DEULOFEU- S'hauran quedat amb la boca oberta.

MORRADES- No sé què dir-te...

DEULOFEU- Què t'hi jugues que encara estan més morts de gana que nosaltres?

MORRADES- Res.

DEULOFEU- Millor. Perdries.

MORRADES (melangiós)- Estava bona, la xocolata.

DEULOFEU i GERMINAL (al mateix temps)- Sí.

MORRADES- Quina llàstima... Ara se l'estaran menjant ells.

DEULOFEU- Calia fer-ho, Morrades.

MORRADES- Ja ho sé.

DEULOFEU- Encara ens queda la llet condensada.

MORRADES- I el teu de tros formatge.

DEULOFEU- Primer la llet condensada.

MORRADES- Per què?

DEULOFEU- Has dit que el formatge estava florit.

MORRADES- Ja, però al noi potser li agrada.

(Tots dos miren a GERMINAL)

GERMINAL (negant rotundament amb el cap)-N-no.

DEULOFEU- Veus? A ell tampoc li agrada, així que de moment no fa falta treure'l. (agafa la llet condensada) Doncs al fons comú.

(Fica la llet condensada dins un sac)

MORRADES (a Germinal)- Com que no t'agrada el formatge? (Comença a donar-li cops amb la gorra) Com pots dir a la teva edat que no t'agrada, amb l'aliment que porta? Si

encara estàs en l'edat del creixement!

(Per sobre del parapet passa volant, procedent del fons de l'escenari, un objecte metàl·lic. Cau en uns matolls. Els tres es llencen a terra i es cobreixen el cap, tement que sigui un projectil. Pausa.)

VEU- Què passa? No dieu res? A nosaltres també ens sobra menjar!

DEULOFEU- Ha dit "menjar"?

MORRADES- No t'apropis, Deulofeu, podria explotar en qualsevol moment.

DEULOFEU- El menjar no explota.

(MORRADES el reté agafant-lo de la màniga)

MORRADES- Potser és un parany.

VEU- Bon profit!

DEULOFEU- Has sentit? Han dit "bon profit"!

MORRADES- No t'apropis, podria explotar!

DEULOFEU- Jo sí que explotaré si no em deixes anar!

(Es lliura de MORRADES i busca entre els matolls. Finalment troba un tanc de juguina.)

MORRADES (desconcertat)- Què cony és això?

DEULOFEU- Ni idea.

MORRADES- No sembla menjar.

DEULOFEU (desconcertat)- Potser és un nou tipus de llauna de conserva.

MORRADES- En forma de tanc?

DEULOFEU- Sí.

MORRADES- No ho crec.

(GERMINAL busca de nou entre els matolls, decidit a trobar el menjar que suposadament els han llançat)

DEULOFEU- Home... té la seva lògica. Això és una guerra, no? I al cap i a la fi és menjar per al seu exèrcit, no?

MORRADES- Què vols dir?

DEULOFEU- Doncs que té la seva lògica que facin llaunes de conserva en forma de tanc.

MORRADES- No sé què dir-te... (Pausa. Observa el tanc de joguina) Potser són conserves alemanyes, ves a saber... Per què no els hi preguntes?

DEULOFEU- Què vols que els preguntí?

MORRADES- Com s'obren aquesta mena de llaunes.

(GERMINAL, buscant entre els matolls, troba un comandament a distància sense que DEULOFEU i MORRADES s'adonin. GERMINAL l'observa amb curiositat)

DEULOFEU- No sé què dir-te...

MORRADES- Si és una llauna... no podem fer-los aquest despreci... Un regal és un regal.

DEULOFEU- Però és un regal de l'enemic, Morrades...

MORRADES- Ja... Però així podrem provar-lo i dir-los que és una merda.

(DEULOFEU pensa uns instants)

DEULOFEU- D'acord. (Deixa el tanc a terra) I com els ho demano?

(GERMINAL toca un botó del comandament a distància i el tanc comença a moure's al mateix temps que se sent soroll de cadenes d'un tanc de debò. Els tres s'espanten i observen la joguina amb por.)

MORRADES- Es...es mou sol!

DEULOFEU- És un parany!

(GERMINAL deixa de tocar el botó. El tanc s'atura. Els tres l'observen. Silenci)

MORRADES- S'ha aturat.

DEULOFEU- Em sembla que tenies raó. No és una llauna de conserves.

MORRADES- Aleshores què és?

(GERMINAL comença a pressionar el botó i a deixar-lo anar alternativament, provocant que el tanc es posi en marxa i s'aturi de manera intermitent. Finalment s'adonen que és el comandament el que fa que es mogui. DEULOFEU l'hi treu a GERMINAL)

DEULOFEU- És això. Això és el que fa que es mogui.

GERMINAL- S...sí.

MORRADES- És un parany.

DEULOFEU- Per què el faran servir?

MORRADES- Potser per espia.

DEULOFEU- Per espia?

MORRADES- Podria portar micròfons.

DEULOFEU- Micròfons?

MORRADES- Per què no ho esbrines?

DEULOFEU- Jo?

MORRADES- Ets qui mana.

DEULOFEU- Però tu ets l'expert en transmissions.

MORRADES- Només perquè una vegada vaig enviar un missatge des de la ràdio del capità?

DEULOFEU- Doncs ja has fet més que jo.

(GERMINAL s'apropa decidit al tanc. L'agafa amb cura i ho observa)

DEULOFEU- Hi ha micròfons?

GERMINAL- N...no.

MORRADES- N'estàs segur?

GERMINAL- S...sí.

DEULOFEU- Bon noi. Ara torna'l a deixar a terra. Procura no fer cap gest bruscat. Així, molt bé.

MORRADES- Per què li dius tot això?

DEULOFEU- Per si és un explosiu.

GERMINAL- Explosiu??

(Dels nervis, a GERMINAL li rellisca el tanc de les mans. Prova repetidament d'agafar-lo en l'aire, però finalment cau a terra. Els tres es llencen de cara a terra protegint el cap amb les mans. Silenci).

MORRADES- No és cap explosiu.

DEULOFEU- Potser és d'efectes retardats.

(DEULOFEU i MORRADES observen el tanc de juguina amb desconfiança)

MORRADES- No m'estranyaria que fos un invent dels alemanys.

DEULOFEU- Vols dir?

MORRADES- Aquests paios són molt llestos.

DEULOFEU- Però si són feixistes...

MORRADES- Ja, i què?

DEULOFEU (contrariat)- Els soviètics segur que tenen una tecnologia més avançada.

MORRADES- De debò? Doncs haver-la portat per tirar-nos una mà en aquesta puta guerra!

DEULOFEU- Ja ho han fet, ens van portar tancs i avions!

MORRADES- Foc d'encenalls, Deulofeu, comèdia per cobrir l'expedient! L'única cosa que li preocupa a l'Stalin és que el fill de puta del Hitler no s'enfadi amb ell per ajudar-nos massa!

DEULOFEU- Això és traïció!

MORRADES- I què faràs? Posar-me davant un escamot d'afusellament? Mira al teu voltant, idiota! Aquí no hi ha ni déu!

DEULOFEU- Però quan vinguin els reforços...

MORRADES- Què faràs? Denunciar-me?

(Pausa breu. DEULOFEU i MORRADES es miren, tensos. Finalment els tres miren el tanc)

MORRADES- Què fem?

DEULOFEU- Treure'ns-el del damunt. Porta'l d'aquí, Germinal.

GERMINAL- J-jo?

MORRADES- És una bona ocasió per demostrar-nos que ja estàs en plena forma.

GERMINAL- P...però...

DEULOFEU- Que el portis, et dic!

(DEULOFEU li dóna el comandament a distància a GERMINAL. GERMINAL l'agafa i també agafa el seu fusell. Va cap al tanc amb la intenció d'agafar-lo, però finalment dubta i decideix conduir-lo amb el comandament a distància. El tanc comença a avançar cap a l'esquerra. GERMINAL el segueix a una distància prudencial.)

MORRADES- Vés amb compte.

DEULOFEU- I camina ajupit.

MORRADES- I uns metres per sota de la carena.

DEULOFEU- I emporta't aquest cony de cosa lluny d'aquí.

(GERMINAL desapareixen amb el tanc per l'esquerra. DEULOFEU comença a buscar alguna cosa dins les seves butxaques.)

MORRADES (seguint encara amb la mirada a Germinal)- No haurien de portar-los tan joves al font.

DEULOFEU- Morrades...

MORRADES- Què?

DEULOFEU- Tens tu l'obrellaunes?

MORRADES- L'obrellaunes?

DEULOFEU- Sí. El tens o no?

MORRADES- El guardaves tu

EXPOSITO- Doncs no el trobo.

MORRADES- L'has perdut?

DEULOFEU- No et dic que no el trobo?

MORRADES- Mira bé en el teu sarró.

(DEULOFEU ho fa, sota la mirada vigilant de MORRADES)

DEULOFEU- I si el té el Germinal?

MORRADES- Per què l'hauria de tenir, si el guardaves tu?

DEULOFEU- Doncs jo no el trobo.

MORRADES- I ara com vols que obrim les llaunes?

DEULOFEU- No ho sé... Amb les baionetes.

MORRADES (irònic)- Mira què bé. Molt bona idea... si no fos perquè ens les vam deixar en l'altra posició quan vam haver de sortir cagant llets.

DEULOFEU- És veritat. (Pausa) Ja veuràs com aviat arriben reforços.

MORRADES- Doncs a veure si porten artilleria. Perquè l'altre dia ens van matxucar amb ganes.

DEULOFEU- Segur que sí.

(Mentre DEULOFEU segueix furgant en el seu sarró, es fa el Fosc. S'obre un passadís de llum en el prosceni de l'escenari, que es perd entre bastidors. Aquesta franja passa pels matolls on han trobat el tanc de joguina. Entra per l'esquerra el NEN 1, el segueix el NEN 2. Tots dos porten una petita pala de platja. Vesteixen roba actual)

NEN 2- On és el meu tanc?

NEN 1- Primer m'hauràs d'ajudar.

NEN 2- Només t'ajudaré si em tornes el tanc.

NEN 1- Primer anem a desenterrar allò. I després te'l torno.

NEN 2- No. Primer dóna'm el tanc i després jo t'ajudo.

NEN 1- M'ho jures?

NEN 2- Sí.

NEN 1- Si m'enganyes et ficaré una ortiga pel cul, m'has sentit?

(El NEN 2 fa que sí amb el cap, espantat. El NEN 1 comença a buscar entre els matolls, cada vegada més inquiet)

NEN 2- Què passa? No ho trobes?

NEN 1- Calla! (Pensa) A veure... em sembla que ho he enterrat a... (de sobte, sorprès)

Què és això?

(Agafa un objecte metàl·lic i l'aixeca per observar-lo bé. Veiem que és una llauna de conserves.)

NEN 2- I el meu tanc?

NEN 1 (llegint en la llauna, sorprès)- Mil nou-cents trenta-vuit!

NEN 2- Què és això?

NEN 1- Una llauna. I és de mil nou-cents trenta-vuit! Mira! (l'hi ensenya) I sembla nova.

Deixa'm l'obrellaunes.

NEN 2- Per què?

NEN 1- Per veure què hi ha dins.

NEN 2- Però i el meu tanc?

NEN 1- Primer dóna'm l'obrellaunes.

NEN 2- No vull!

(El NEN 1 empeny al NEN 2, que cau a terra. El NEN 1 s'hi seu al damunt i l'amenaça amb una pedra)

NEN 1- Que em donis l'obrellaunes, et dic!

NEN 2- D'acord, d'acord!

(El NEN 2 fica la mà a la butxaca i treu una petita navalla d'usos múltiples. El NEN 1 l'hi agafa i obre la llauna de conserves. Aixeca la tapa i observa el contingut. L'olora.)

NEN 1- Aggh. (Apropa la llauna al NEN 2) Vols olorar-la?

NEN 2- No!

(El NEN 1 forceja amb el NEN 2, intentant obligar-lo a olorar la llauna. Finalment el NEN 2 l'empeny per desempallegar-se'n i el NEN 1 i la llauna cauen a terra)

NEN 1- Ja et pots anar preparant, imbècil!

(El NEN 2 surt corrent per l'esquerra. El NEN 1 surt darrera d'ell, perseguint-lo. El passadís de llum desapareix i s'il·lumina de nou tot l'escenari. DEULOFEU i MORRADES estan asseguts i mengen en silenci rosegons de pa.)

MORRADES- Això no hi ha déu que ho mastegui!

DEULOFEU- No et queixis i dóna gràcies.

(Pausa)

MORRADES- No m'has de dir res, Deulofeu?

DEULOFEU- Què vols que digui?

MORRADES- Podries demanar perdó per haver perdut l'obrellaunes.

(Pausa breu)

DEULOFEU (veient la llauna que han obert els nens)- Morrades...

MORRADES- Què?

DEULOFEU (assenyala la llauna)- Mira.

(Pausa)

DEULOFEU- Com haurà arribat fins a aquí?

MORRADES- Ni idea.

DEULOFEU- Potser ens la han llançat els altres.

MORRADES- Vés a saber.

DEULOFEU- Creus que és un parany?

MORRADES- No ho sé.

(MORRADES agafa cautelosament la llauna)

MORRADES- Està oberta.

DEULOFEU- Aquests païos pensen en tot.

MORRADES- Em fa mala espina.

DEULOFEU- Mira a veure què hi ha dins.

(MORRADES aixeca la tapa i mira l'interior de la llauna)

DEULOFEU- Què hi ha?

MORRADES- Llenties.

DEULOFEU- Llenties?

MORRADES- Llenties. Els hem donat un tros de xocolata a canvi de llenties.

DEULOFEU- La mare que els va parir!

(Es miren. Pausa breu. Finalment arrossen les espatlles, agafen dos plats, dues culleres i es reparteixen el contingut de la llauna. Comencen a menjar amb voracitat. Silenci fins que acaben de menjar. Només sentim el soroll metàl·lic dels coberts xocant contra els plats. Entra per la dreta QUIMETA –una noia amb aspecte de camperola, no arriba als 30 anys i li falta un bull-, sense que DEULOFEU i MORRADES s'adonin.)

QUIMETA- Dissabte.

(S'espanten)

MORRADES- Quimeta!

QUIMETA- És dissabte!

DEULOFEU- Ja?

QUIMETA- Vull fer coses lletges!

MORRADES- Deulofeu...

DEULOFEU (a QUIMETA)- Com has creuat les línies?

MORRADES- Deulofeu, on són els reforços?

QUIMETA- Caminant.

DEULOFEU- No ho entenc... Què passa, encara no han ocupat la vila?

MORRADES- Vas dir que arribarien reforços en tres dies.

QUIMETA- Sí, vinc de la vila.

MORRADES- I ja és dissabte.

QUIMETA- Sí, ja és dissabte. Coses lletges.

DEULOFEU- Quimeta, hi ha soldats a la vila?

QUIMETA- Soldats, sí.

MORRADES (a QUIMETA)- Són dels nostres?

QUIMETA- Molts, molts soldats.

DEULOFEU- Així no en traurem l'aigua clara.

MORRADES- Deixa'm a mi.

QUIMETA- No voleu fer coses lletges?

MORRADES- És clar que sí, maca, és clar que sí.

QUIMETA- A mi m'agrada.

DEULOFEU- T'agrada, eh?

QUIMETA- Sí.

DEULOFEU- I amb qui t'agrada més?

MORRADES- No la distreguis!

DEULOFEU (burleta)- D'acord, home, d'acord... No t'ofenguis.

MORRADES (contrariat)- Vols que li tregui informació a aquesta idiota o no?

QUIMETA (ofesa)- Idiota?

MORRADES- No, Quimeta, no.

QUIMETA- No sóc idiota! Avui és dissabte!

MORRADES- És veritat, Quimeta... És dissabte... Tens raó, perdona.... Escolta, com són aquests soldats que han arribat a la vila?

QUIMETA- Són lletjos. I parlen diferent.

DEULOFEU- Què vols dir?

QUIMETA- Jo no els entenc.

MORRADES (desanimat)- Els moros... O els alemanys... O els italians.

DEULOFEU- ...O les Brigades Internacionals.

MORRADES- No diguis ximpleries!

QUIMETA- I després han arribat uns altres que vesteixen de blau i porten una gorra vermella molt bonica. Aquests també parlen diferent però els entenc.

DEULOFEU- No pot ser... Han ocupat la vila.

QUIMETA- I enganxen a les parets uns cartells amb la foto d'un general amb bigoti que és molt maco i canten. Canten molt. A mi m'han ensenyat unes quantes cançons, voleu que us les ensenyi?

DEULOFEU- No! I que ni se't passi pel cap aprendre't més cançons d'aquestes, em sents?

MORRADES- Deulofeu...

DEULOFEU- Ni se t'acudeixi o s'han acabat les coses lletges! M'has entès, Quimeta?

(MORRADES agafa DEULOFEU per la camisa i comença a sacsejar-lo)

MORRADES- On collons són els reforços aquests dels que parlaves??

DEULOFEU- No ho sé! Deixa'm anar!

MORRADES- Em pots dir què cony hi estem fent llavors, aquí? Què esperem per fotre el camp?

DEULOFEU- Estem defensant una posició estratègica!

MORRADES- Doncs defensa-la tu sol! Jo me'n vaig!

(MORRADES agafa el seu sarró i el seu fusell i es disposa a marxar)

DEULOFEU- Als que fugen els maten, ja ho saps!

MORRADES- No em surtis ara amb això.

DEULOFEU- No vas sentir els trets, abans d'ahir?

(MORRADES s'atura, dubtant)

MORRADES- Els trets no eren dels nostres.

DEULOFEU- Aleshores per què se sentien darrere les nostres línies?

(Silenci)

DEULOFEU- Al Bernat li van fotre un tret al pit quan fugia corrent. Al pit, Morrades. No a l'esquena!

MORRADES- Al pit?

DEULOFEU-La bala era nostra. No dels feixistes.

(Es miren. Silenci)

MORRADES- Tinc por, Deulofeu.

DEULOFEU- Jo també, Morrades. Jo també.

QUIMETA (iniciant una sortida per la dreta)- Me'n vaig.

DEULOFEU- No, espera.

QUIMETA- Torno a la vila

DEULOFEU- Quimeta, espera.

QUIMETA- No voleu fer coses lletges.

DEULOFEU- Jo sí! I ell també! Oi que sí, Morrades?

MORRADES (com a absent)- Què?

DEULOFEU- No tens ganes de fotre-li un clau a aquesta?

QUIMETA- Sí, sí, només un! Un i ja està.

DEULOFEU- Ah... Aleshores em toca a mi.

MORRADES- Segur?

DEULOFEU- Sí. Ja ho veuràs. A qui li toca avui, Quimeta?

QUIMETA (assenyalant MORRADES)- A tu.

DEULOFEU- Però què dius?

QUIMETA- És que dura més i em fa més coses.

(MORRADESriu. DEULOFEU mira la QUIMETA, planxat)

MORRADES- Em sap greu, noi.

DEULOFEU- Això no vol dir que et toqui a tu.

MORRADES- Ella diu que sí.

DEULOFEU- I li faràs cas a aquesta imbècil?

QUIMETA- Jo no sóc imbècil!

MORRADES- És clar que no, Quimeta, és clar que no.

QUIMETA (a MORRADES)- Què em donaràs, avui?

(Pausa breu. MORRADES no respon)

QUIMETA- Què em donaràs?

DEULOFEU- Au, va, dóna-li alguna cosa.

MORRADES- Saps que no tinc gens. Només un rosegó de pa.

DEULOFEU- Vols pa, QUIMETA?

QUIMETA- Pa no.

DEULOFEU- I formatge? T'agrada el formatge?

QUIMETA- Formatge sí!

MORRADES – Podria donar-li la llet condensada.

DEULOFEU (apartant el sac on ha guardat la llet condensada)- Massa tard, ja és al fons comú.

MORRADES- Fill de puta...

DEULOFEU- És la guerra, noi...

MORRADES- Em tocava a mi!

DEULOFEU- Quimeta: a qui prefereixes? Al Morrades, que et fa moltes coses però només té pa, o a mi, que tinc formatge?

QUIMETA- Formatge, sí!

DEULOFEU- Bona noia.

BERMEJA- Aquesta te la guardo.

DEULOFEU- Doncs au, espera'm a la borda que vinc de seguida.

QUIMETA- A la borda, sí.

(QUIMETA surt per la dreta. DEULOFEU obre el seu sarró)

MORRADES- Això és jugar brut. (DEULOFEU no respon i regira l'interior del seu sarró)

Ho has fet per fotre'm, oi?

DEULOFEU- Mira, Morrades: jo tinc alguna cosa que oferir-li i tu no. Què volies que fes?

Donar-te el meu tros de formatge? Me'l donaries, tu, si fossis al meu lloc?

(Pausa breu. MORRADES no respon. DEULOFEU inicia una sortida per la dreta, però s'atura perquè entra per l'esquerra SANTACREU, un soldat enemic, amb les mans enlaire. Té uns 40 anys. Amb una de les mans sosté un conill mort. Darrere del presoner entra GERMINAL, apuntant-lo amb el seu fusell. DEULOFEU i MORRADES miren SANTACREU, sorpresos)

GERMINAL- Ca-camina!

SANTACREU- Tranquil, tranquil, ja camino.

DEULOFEU- On l'has trobat?

GERMINAL- Al b-bosc.

(Pausa breu. Els tres miren SANTACREU)

DEULOFEU- Anava armat?

GERMINAL- S-sí.

DEULOFEU- I tu l'has desarmat?

GERMINAL- S-sí. T-té.

(Li dóna a DEULOFEU una pistola. MORRADES i DEULOFEU es miren)

MORRADES- Estàs boig.

GERMINAL- P-per què?

DEULOFEU- Per res, Germinal, per res. Ho has fet molt bé. Els tens molt ben posats. (al

presoner) Com et dius?

(SANTACREU no respon)

DEULOFEU- Quants sou?

(SANTACREU no respon. DEULOFEU li dóna un cop de culata a les costelles)

DEULOFEU- Parla, malparit!

MORRADES- No cal que el tractis així!

DEULOFEU (al presoner, apuntant-lo)- Parla o et foto un tret aquí mateix!

MORRADES (al presoner)- Serà millor que responguis.

SANTACREU- Em dic Santacreu.

DEULOFEU- On és la teva unitat?

SANTACREU (assenyala al fons de l'escenari)- Allà.

DEULOFEU- Allà?

SANTACREU- Sí.

DEULOFEU- En la posició d'aquí davant??

SANTACREU- Sí.

(Pausa)

DEULOFEU- Us ha agradat la xocolata, malparit? Va, digues!

MORRADES- Tranquil, Deulofeu...

DEULOFEU- Respon, malparit!

SANTACREU- No estava malament.

DEULOFEU- És clar que no! Al nostre bàndol es menja molt bé!

SANTACREU- Si tu ho dius...

DEULOFEU- En canvi les vostres lleties feien fàstic! Així que les hem llençat!

SANTACREU- Puc baixar els braços? Se m'enrampen.

DEULOFEU- No!

(Pausa)

MORRADES (a DEULOFEU)- Què penses fer amb ell?

(DEULOFEU no respon)

MORRADES- No estem com per agafar presoners.

GERMINAL: P-per què no?

MORRADES- No tenim prou menjar.

DEULOFEU- Calla! (dissimulant davant SANTACREU) És clar que en tenim, però no sé si estic disposat a compartir-lo amb aquest malparit. (Li treu el conill de les mans) De moment aquest conill queda confiscat.

MORRADES (per SANTACREU) - Què penses fer amb ell?

DEULOFEU- Afusellar-ho.

GERMINAL- El co-conill?

DEULOFEU- No, home, el malparit aquest!

(SANTACREU, aprofitant que GERMINAL ha baixat la guàrdia, distret, li pren el fusell.)

SANTACREU- Mans enlaire, rojos de merda!

(GERMINAL i DEULOFEU, espantats, aixequen les mans. MORRADES no)

SANTACREU- I tu també!

MORRADES- No diguis ximpleries.

SANTACREU- No m'obliguis a disparar, Morrades!

DEULOFEU- Morrades?

MORRADES (a SANTACREU)- Són bales de fogueig.

GERMINAL- De f-fogueig??

DEULOFEU- Com sap que et dius Morrades?

SANTACREU (a MORRADES)- No provis d'enganyar-me.

MORRADES (caminant cap a SANTACREU)- És la veritat.

SANTACREU- Quiet, Morrades!

MORRADES- Com saps que es diu Morrades?

(MORRADES avança fins quedar a un pam del canó del fusell. Es miren. Finalment

SANTACREU baixa l'arma. MORRADES la hi pren.)

MORRADES- Bon noi.

GERMINAL- S-són de f-fogueig?

DEULOFEU- Això és molt estrany. Què està passant, aquí? M'ho pots explicar, Morrades?

(Pausa. MORRADES dubta. Finalment es decideix)

MORRADES- Ens coneixem.

DEULOFEU- Què?

MORRADES- El que sents.

(Pausa breu. DEULOFEU mira SANTACREU)

DEULOFEU- És veritat el que diu?

SANTACREU- Sí.

MORRADES- És del meu poble. La guerra el va enxampar a la zona rebel i el van reclutar.

(Pausa)

DEULOFEU- No deixa de ser un enemic.

MORRADES- Què vols dir?

DEULOFEU- Que cal executar-lo. Com fan ells amb nosaltres.

(Apunta SANTACREU amb la pistola)

MORRADES- No podem fer-ho.

DEULOFEU- Per què?

MORRADES- Perquè ell és qui em dóna el menjar que apareix misteriosament als sarrons.

DEULOFEU- Què?

MORRADES- Ens trobem al rierol i allà me'l dóna. Si els del seu bàndol ho sabessin, l'afusellarien.

(Pausa. De sobte DEULOFEU agafa el fusell que MORRADES li ha pres a SANTACREU)

–o sigui: el de Germinal- i apunta MORRADES)

DEULOFEU- Traïdor!

(Dispara. MORRADES no es mou. GERMINAL es desmaia. MORRADES i DEULOFEU es miren amb duresa. MORRADES li agafa el fusell)

SANTACREU- Si són de fogueig!

MORRADES- Ja t'ho he dit. (per Germinal) El noi passava per un mal moment i no volíem que es volés el cap d'un tret. (MORRADES va cap a GERMINAL i el reanima) Va, Germinal, que no ha estat res.

SANTACREU- Quins collons...

GERMINAL (semi-inconscient)- Us m-mataré!

(Entra per la dreta QUIMETA)

QUIMETA- Me'n vaig!

MORRADES- Per què?

QUIMETA (assenyalant DEULOFEU)- No ve.

SANTACREU (sorprès)- Quimeta?

MORRADES- La coneixes?

QUIMETA- Vull formatge.

MORRADES- No em diguis que vosaltres també us la beneficieu...

(SANTACREU no respon)

DEULOFEU- Això ja és massa.

MORRADES- Entre els dos bàndols li estem omplint el rebost.

QUIMETA- Me'n vaig!

GERMINAL (encara recuperant-se)- Us m-mataré, ho j-juro!

MORRADES- Quimeta, espera.

(QUIMETA s'atura)

MORRADES (assenyalant Germinal)- T'agrada aquest noi?

QUIMETA- Sí, és molt maco.

MORRADES- T'agradaria que s'anés amb tu a la borda?

QUIMETA- A la borda, sí.

DEULOFEU (a MORRADES)- Però què estàs dient?

MORRADES- El noi se l'ha jugat per culpa nostra. No sabia que li havíem posat bales de fogueig.

DEULOFEU- I què?

MORRADES- Doncs que s'ho mereix. Fixa't com està: fet un flam.

(Pausa breu)

DEULOFEU- Fes el que et doni la gana. Tampoc estic d'humor per anar-me amb ella.

MORRADES- Germinal, tu què hi dius?

GERMINAL- Què?

MORRADES- La noia. No és una meravella però és el que hi ha.

GERMINAL- La n...noia?

MORRADES- Sí. Ves amb ella, va. T'ho has guanyat.

GERMINAL- Jo?

QUIMETA (a Germinal, coqueta)- Hola, maco.

GERMINAL- É-és que...

MORRADES- Espavila, que no t'esperarà tota la vida.

GERMINAL- É-és que j-jo no...

QUIMETA- Farem coses lletges, sí. Moltes, moltes coses lletges.

GERMINAL- É-és que j-jo encara no...

MORRADES- No fotis! Encara no t'has estrenat?

GERMINAL- É-és que...

(QUIMETA li agafa la mà a GERMINAL, obligant-lo a seguir-la)

QUIMETA- Vine, maco. (sense deixar anar Germinal, s'atura davant DEULOFEU) Conill!

DEULOFEU- Ni parlar-ne.

MORRADES- Dóna-l'hi.

DEULOFEU- No em dóna la gana! Que s'emporti el formatge, si vol.

MORRADES- Agafa el formatge, Quimeta.

QUIMETA- Vull conill!

(DEULOFEU li dóna una empenta a QUIMETA, que ensopega i cau a terra. QUIMETA es posa a plorar. S'aixeca amb l'ajuda de MORRADES, GERMINAL i SANTACREU i surt corrent per la dreta)

MORRADES- Ets un porc.

DEULOFEU- Tanca la boca.

MORRADES- El noi s'ho mereix.

DEULOFEU- Doncs un altre dia serà! Encara li queden molts dies, a aquesta guerra.

MORRADES- O no.

(Es miren fixament. Pausa breu. Finalment MORRADES agafa el conill i l'hi dóna a GERMINAL)

GERMINAL (agafant-lo, espantat)- No...no... Jo no...

MORRADES (sever)- Corre, vés amb ella, és una ordre!

(GERMINAL surt corrent per la dreta, darrera la QUIMETA. Pausa.)

DEULOFEU- Això és de bojos.

MORRADES- El què?

DEULOFEU- No ho sé... Tot!

MORRADES (seu)- Va, Santacreu, asseu-te.

DEULOFEU (sarcàstic)- Sí, home, sí, posa't còmode. Com si estiguessis a casa teva.

SANTACREU- Gràcies.

DEULOFEU (sarcàstic)- Així que aquest és el nostre benefactor?

MORRADES- Home... Tant, tant...

DEULOFEU (a MORRADES)- I no se t'ha acudit per casualitat... no ho sé... que potser havies de consultar-m'ho?

MORRADES- Per què? Aquí no tenim menjar... i ells en canvi sí.

DEULOFEU- I el respecte als nostres morts? Què passa amb això? He vist caure a molts camarades per culpa d'aquests fils de puta!

SANTACREU- També han caigut molts del meu bàndol.

DEULOFEU (amençant-lo amb la culata)- Tu calla! (Pausa breu. A MORRADES) No em

fa cap gràcia! Em sents? Cap ni una!

MORRADES- Calma't, Deulofeu...

DEULOFEU (per SANTACREU)- Segur que tramen alguna cosa. Aquests volen veure'ns morts a tots. A tots!

SANTACREU- Tinc dos germans lluitant al vostre bàndol. A un el vaig tenir davant a Terol. No vaig disparar ni un sol tret per por a ferir-lo. Van ser a punt d'afusellar-me per això.

(Pausa breu)

DEULOFEU- No ho entenc.

MORRADES- No hi ha res que entendre, Deulofeu. És una puta guerra. Punt.

DEULOFEU (a SANTACREU)- Per què ho fas?

SANTACREU- En Morrades i jo ens coneixem des que érem unes criatures.

DEULOFEU- I ja està?

SANTACREU- Et sembla poc?

MORRADES- Què més vols? (DEULOFEU no respon) Només hi ha una veritat, Deulofeu. El que ens expliquen, tant a ell com a nosaltres, és una merda. Així que si no ens ajudem entre nosaltres, acabarem tots morts.

SANTACREU- No et permeto que parlis així! Vindran a ajudar-nos!

MORRADES- Qui? Anglaterra? França? Obre els ulls, Deulofeu, no han mogut un dit fins ara i ja no el mouran!

(Pausa. DEULOFEU seu, abatut. Es queda pensatiu i absent.)

MORRADES (trist)- Estem sols. Cap govern al món lluitarà contra el feixisme fins a la

mort, Deulofeu. Els rics el necessiten perquè el poble no els prengui el poder.

(Pausa. DEULOFEU segueix assegut i pensatiu, com absent. MORRADES li posa la mà a l'espatlla, intentant donar-li ànim. DEULOFEU s'aparta, rebutjant el seu gest afectuós.

MORRADES sospira)

MORRADES- Vaig al rierol a buscar més aigua.

(Surt per l'esquerra. DEULOFEU mira fixament SANTACREU, pensatiu. Pausa)

DEULOFEU- Fot una calor de collons. A tu t'agrada, l'agost?

SANTACREU- Què?

DEULOFEU- El mes d'agost. T'agrada?

SANTACREU- Sí... Està bé.

DEULOFEU- Què t'agrada més, el juliol o l'agost?

SANTACREU- Doncs... el juliol.

DEULOFEU- A mi també.

SANTACREU- Ah, sí?

DEULOFEU- Sí. Quina coincidència, oi?

(Pausa)

DEULOFEU- I per què t'agrada més?

SANTACREU- Doncs... perquè no fa tanta calor.

DEULOFEU- No, oi?

SANTACREU- No.

DEULOFEU- Jo penso el mateix. (Pausa. Mira SANTACREU) Us vau cagar als pantalons amb la contraofensiva, veritat?

SANTACREU- No sabria dir-te...

DEULOFEU- Us vau cagar als pantalons, reconeix-ho!

SANTACREU- La veritat és que sí.

DEULOFEU- Amb una mica més de sort, us hauríem fet tornar de pet al Marroc.

(SANTACREU no respon. Pausa.)

DEULOFEU- I què prefereixes, els matins de juliol o les tardes?

SANTACREU- No sabria dir-te.

DEULOFEU- Jo tampoc ho tinc molt clar.

SANTACREU- Els matins tenen les seves coses bones, i les tardes també.

DEULOFEU- És veritat.

SANTACREU- Al matí hi ha molta llum. I a les tardes refresca.

DEULOFEU- Però al matí fa més calor.

(Es miren. Pausa)

SANTACREU- Sí, és possible.

DEULOFEU- No tot pot ser perfecte, oi?

SANTACREU- No.

DEULOFEU- Passeu gana al vostre bàndol?

SANTACREU- No tanta.

DEULOFEU- No tanta?

SANTACREU- No tanta com vosaltres.

DEULOFEU- Nosaltres us hem enviat xocolata i vosaltres només lleties.

SANTACREU- Era un broma.

DEULOFEU- Doncs no m'ha fet cap gràcia.

(Pausa breu)

DEULOFEU- Estava bona.

SANTACREU- Què?

DEULOFEU- La xocolata. Estava bona, oi?

SANTACREU- Sí.

DEULOFEU- És clar, què has de dir? Com era vostre... (Pausa) Teniu tabac?

SANTACREU- Sí.

DEULOFEU- Molt?

SANTACREU- Bastant. Però se'ns ha acabat el paper de fumar.

DEULOFEU- Doncs aquí ens sobra paper de fumar i en canvi ens falta tabac. Quines coses, eh?

SANTACREU- De debò? Teniu paper?

DEULOFEU- Un fotimer.

SANTACREU- Per què no fem un intercanvi?

DEULOFEU- Un intercanvi?

SANTACREU- Tabac a canvi de paper de fumar.

(Pausa. DEULOFEU mira SANTACREU, dubtant)

DEULOFEU- D'acord.

(DEULOFEU treu del sarró paper de fumar i l'hi ofereix a SANTACREU. SANTACREU es regira les butxaques, però no troba el que busca)

DEULOFEU- Què passa?

SANTACREU- El tabac. Em pensava que el duia al damunt. Però no. El tinc al meu sarró.

DEULOFEU (apartant el paper de fumar)- Doncs no hi ha paper de fumar.

SANTACREU- Trobaré la manera de fer-te'l arribar, t'ho prometo.

DEULOFEU- Com? Per correu certificat? Però tu et penses que sóc imbècil? (Es miren.

Pausa. DEULOFEU dubta. Finalment li ofereix de nou el paper de fumar a SANTACREU)

És igual. Agafa'l, va. (SANTACREU no l'agafa) No el vols?

SANTACREU- És que em sap greu.

DEULOFEU- Què passa? És poca cosa per a tu?

SANTACREU- No, no, què va.

DEULOFEU- Doncs agafa'l o et foto un tret!

(SANTACREU l'agafa. Entra per l'esquerra MORRADES)

MORRADES (esverat)- Una columna! Ve una columna!

DEULOFEU- Són dels nostres?

MORRADES- Sí! Són els reforços, segur!

DEULOFEU- Veus com tenia raó?

MORRADES- Cal anar a avisar al noi!

SANTACREU- Me'n vaig abans que comenci el festival.

DEULOFEU- Te'n vas? On?

SANTACREU- Amb els de el meu bàndol.

DEULOFEU- No pots. Ets el nostre presoner.

SANTACREU- No dispararé ni un sol tret, us ho prometo. Però he d'anar allà o es pensaran que he desertat.

DEULOFEU- No pot ser.

MORRADES- Va, Deulofeu, deixa'l marxar.

DEULOFEU- Vols que expliqui als del seu bàndol que en aquesta posició només quedem tres? Fins ara els hem fet pensar que érem més, per això no ens han atacat.

SANTACREU- Nosaltres també som tres.

MORRADES- Què??

DEULOFEU- Només?

MORRADES- Només sou tres?

SANTACREU (a MORRADES)- No t'ho he volgut dir fins ara.

MORRADES- Per què?

SANTACREU- No sabia què faries. Una cosa és no deixar que et moris de gana, i una altra deixar amb el cul a l'aire als meus companys. (Pausa breu) Adéu.

(Inicia una sortida per l'esquerra)

DEULOFEU- Espera! Per què no et passes al nostre bàndol?

MORRADES- Et tractarem bé.

SANTACREU- Ja.

DEULOFEU- Per què no et passes?

SANTACREU- Perquè perdreu.

(Silenci. Se sent el retronys llunyà dels canons, el martelleig de les metralladores i trets de fusell.)

SANTACREU- Me'n vaig abans que la cosa s'emmerdi del tot.

DEULOFEU- Espera!

(SANTACREU s'atura. DEULOFEU li mostra la pistola)

DEULOFEU- Em promets que no la faràs servir contra nosaltres?

SANTACREU- Ja t'ho he dit.

(DEULOFEU es disposa a donar-la-hi. MORRADES l'hi impedeix)

MORRADES- T'has tornat boig?

DEULOFEU- No m'has dit que el deixi anar?

MORRADES- Però desarmat! Vols que mati a algun dels nostres?

DEULOFEU- I vols que el matin a ell mentre mira d'arribar a la seva trinxera? Almenys que pugui defensar-se!

(DEULOFEU li dóna la pistola a SANTACREU)

SANTACREU (a DEULOFEU)- Trobaré la manera de d'enviar-te el tabac, t'ho juro.

(SANTACREU surt, ajupint-se i amb cura, per l'esquerra)

MORRADES- Tabac?

DEULOFEU- Diu que me'l farà arribar com sigui. Està com un llum.

(treuen el cap pel parapet)

DEULOFEU- Quants són?

MORRADES (esperançat)- Uns dos-cents. Tenies raó, al final han vingut reforços.

DEULOFEU (escèptic)- Sí.

MORRADES- Potser aquest cop els guanyarem.

DEULOFEU- No ho sé...

MORRADES- Va, home, anima't. No li hauràs fet cas al Santacreu, oi?

DEULOFEU- Per què no?

MORRADES- Perquè és de l'altre bàndol i escombra cap a casa.

(Es miren. Se senten explosions, trets i martelleigs de metralladora més a prop)

MORRADES- Mira, els nostres estan atacant! Què fem?

DEULOFEU- Amagar-nos.

MORRADES- Jo no penso fer-ho. Podem guanyar, Deulofeu! Sense l'ajuda de França, ni d'Anglaterra, ni tan sols de Stalin! Nosaltres sols! Farem que s'empassin els seus bombardejos a nens i a dones indefenses!

(MORRADES salta el parapet i surt corrent cap a la batalla.)

DEULOFEU- Morrades, atura't! Morrades!!

(DEULOFEU se situa al costat de la metralladora del parapet. Pitja el gallet, però la metralladora s'ha fet malbé i no dispara)

DEULOFEU- Merda! (agafa el fusell, salta el parapet i surt corrent) Morrades!!!

(Surt d'escena. De sobte se sent el so d'un projectil disparat des d'un morter. A continuació se sent el xiulet d'un projectil caient, i alguna cosa cau entre els matolls. Fosc lent, mentre s'esmorteix alhora el soroll dels trets, les explosions i el martelleig de les metralladores. Apareix de nou el passadís de llum. Entra per l'esquerra el NEN 1 seguit pel NEN 2, que té el tanc i el comandament a distància. Cadascun porta una pala de platja.)

NEN 2- I què feia allà el meu tanc?

NEN 1- Ja t'he dit que el trobaríem.

NEN 2- Per què l'has deixat al bosc?

NEN 1- Jo no l'he deixat allà.

NEN 2- Llavors què hi feia, al bosc?

NEN 1- I a mi què m'expliques? Va, ajuda'm a treure terra.

(Es posen enmig dels matolls i comencen a cavar amb les pales. No veiem què desenterren, ja que ens ho impedeixen els matolls)

NEN 2- Què és?

NEN 1- Ja ho veuràs.

(Acaben de cavar i deixen les pales a un costat.)

NEN 2- Ja està. (Agafa amb molta cura l'objecte que acaba de desenterrar. És un vell projectil de morter, encara intacte)

NEN 1- Quina passada!

NEN 2- Què és?

NEN 1- És de la guerra.

NEN 2- De quina guerra?

NEN 1- Doncs... de la guerra.

NEN 2- De la guerra de l'avi?

NEN 1- Sí. Ho obrim per veure de què està fet?

NEN 2- I si explota?

NEN 1- És molt antic. Segur que ja no explota.

NEN 2- Em fa por.

NEN 1- Ets un cagat! (Agita el projectil al costat de l'orella i escolta) Vaig a obrir-lo.

(El NEN 1 comença a obrir amb esforç el projectil, descargolant-lo. El NEN 2 s'allunya i es tapa les orelles, espantat. Finalment el NEN 1 obre el projectil i mira el seu interior. Entra per la dreta GERMINAL, vell. Vesteix roba actual. Veu el que està fent el NEN 1)

GERMINAL (alarmat)- Què esteu fent?

NEN 1- Avi, mira què he trobat!

GERMINAL- Dóna'm això immediatament!

(El NEN 1 l'hi dóna.)

GERMINAL- Esteu bojos? Podia haver explotat!

NEN 2- És de la teva guerra, oi que sí?

GERMINAL (mirant el projectil)- No ho sé, segurament. La propera vegada que trobeu una cosa com aquesta aviseu a una persona gran!

NEN 1- Aquí va haver-hi una batalla, oi que sí?

GERMINAL- Sí.

NEN 2- I tu hi vas lluitar, oi que sí? Segur que vas matar molts enemics. (Fingeix disparar amb una metralladora, jugant) Ra-ta-ta-ta-ta!

(Pausa breu. GERMINAL resta uns instants pensatiu i desanimat)

GERMINAL- Au, va, marxem.

NEN 1 (prenent-li el projectil)- Vull veure què hi ha dins!

GERMINAL- Torna'm això!

NEN 1- No!

(El NEN 1 s'allunya de GERMINAL perquè no li prengui el projectil, i en buida el contingut a la seva mà. S'ho mira, desconcertat)

GERMINAL (anant cap al Nen 1)- Que m'ho Tornis, et dic!

NEN 1 (desconcertat)- Són herbes...

GERMINAL- Herbes?

NEN 1- Sí, mira.

(Les hi dóna a GERMINAL. GERMINAL les examina. Les olora)

NEN 2- Què és?

GERMINAL (desconcertat)- Tabac.

GERMINAL mira les herbes, desconcertat. Mira al seu al voltant, pensatiu. El feix de llum

es va eixamplant fins abastar el parapet amb la metralladora, mentre sonen trets, retronys de canons i martelleig de metralladores, cada cop més forts, fins fer-se ensordidors.

De sobte...

Silenci i **FOSC**